

F R E D E R I K S B E R G
K O M M U N E



Redegørelse over Socialtilsynets tilsyn med Havregården

Kort om Havregården Kostskole

Havregården er en kostskole med anbringelsespladser, jfr. servicelovens § 66, stk. 1, nr. 8, godkendt til 46 pladser til børn og unge i alderen 11-18 år. Tilbuddet har eksisteret siden 1970 og er beliggende lidt uden for Gilleleje i Gribskov Kommune. Alle pladser anvendes til anbragte unge.

Tilbuddets forstander var frem til 11. oktober 2020 Morten Ulrik Jørgensen, som også sidder i byrådet for Gribskov Kommune og er engageret i en række andre virksomheder i lokalområdet. Han driver sammen med sin kone bl.a. et "ungdomsboliger med støtte", som ikke er omfattet af lov om socialtilsyn, og "Landskabspleje", som er en enkeltmandsvirksomhed ejet af Morten Ulrik Jørgensen.

Socialtilsyn Hovedstaden fører et socialfagligt tilsyn med Havregården Kostskole, mens tilsynet med tilbuddets organisation, ledelse og økonomi varetages af Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK) i henhold til friskoleloven. Arbejdstilsynet fører tilsyn med arbejdsmiljøet i tilbuddet.

Havregårdens bestyrelsen har på baggrund af de forhold, som socialtilsynet og til dels arbejdstilsynet har afdækket, og på baggrund af dialogen med socialtilsynet besluttet at lukke tilbuddet. Havregården ophører derfor den 31. december 2020. Der er efter det oplyste 19 elever tilbage på skolen (den 27. oktober 2020), efter at flere anbringende myndigheder har fundet andre placeringer til børnene, og efter at Havregården selv har udskrevet nogle af de elever, der ikke faldt inden for godkendelsesrammen.

En gruppe af tidligere elever fra Havregården Kostskole har stiftet en fond kaldet Fonden Gamle Elevers Klub, som i 2016 stiftede en selvstændig fond, **Havrehusene**, hvis formål er at drive et opholdssted og udslusningstilbud, primært for tidligere elever fra Havregården. Havrehusene er beliggende i to parcelhuse på nabogrunde til Havregården. Havrehusene er en selvstændig juridisk enhed og et selvstændigt tilbud i socialtilsynssammenhænge, men Socialtilsyn Hovedstaden har afgjort, at Havregården og Havrehusene indgår i en koncernlignende konstruktion med hinanden pga. samhandel, sammenfald i bestyrelsesmedlemmer og sammenfald i øverste daglige ledelse.

Kritikken, der har været rejst af medierne og af socialtilsynet m.fl., vedrører primært Havregården. Socialtilsynet vil også pga. sammenhængen mellem tilbuddene nu intensivere tilsynet med Havrehusene.

Gennemgang af socialtilsynets tilsynsforløb med Havregården

År	Dato for tilsynsbesøg og type af tilsynsbesøg	Særlige bemærkninger
2014	21.05 uanmeldt tilsyn	-
2015	27.05 anmeldt tilsyn	Tilbuddet bliver regodkendt, jfr. lov om socialtilsyn
2016	20.05 anmeldt tilsyn	-
2017	20.04 uanmeldt tilsyn	Udviklingspunkt omkring magtanvendelse og sanktioner ved overtrædelser af husordenen
2018	30.04 anmeldt tilsyn	Indskærpelse over for ledelsen, at lov om voksenansvar ikke gælder på kostskoler, og at overtrædelser af husordenen ikke kan sanktioneres. Opfordring til udarbejdelse af istandsættelses- og vedligeholdelsesplan af bo-grupperne, der fremstår meget slidte.
2019	23.01 01.03 } uanmeldte tilsyn	Opmærksomhedspunkt om ulovlige og uetiske metoder og tilgange, herunder i relation til forstanders morgenvækninger af visse unge. Socialtilsynet intensiverer sit tilsyn med tilbuddet.
	06.09 anmeldt tilsyn 25.10 dialogmøde med bestyrelsen	Socialtilsynet finder alvorlige mangler i forhold til overholdelse af godkendelsesrammen – både i forhold til indkvartering i ikke-godkendte fysiske rammer og i forhold til indskrivning af børn og unge uden for målgrupperammen. Derudover konstaterer socialtilsynet, at tilbuddet laver magtanvendelser, som ikke er tilladt på kostskoler, og at tilbuddet ikke forebygger og håndterer overgrebsproblematikker tilstrækkeligt. Iværksættelse af skærpet tilsyn fra 01.11.19 3 påbud udstedes: 1. Overholdelse af godkendelsesramme 2. Instruks i forhold til efterlevelse af reglerne om magtanvendelse 3. Tids- og handleplan for forebyggelse og håndtering af overgrebsproblematikker. Socialtilsynet orienterer både Arbejdstilsynet og STUK om sin afgørelse og opfordrer navnlig Arbejdstilsynet til at iværksætte egen undersøgelse af arbejdsmiljøet i tilbuddet, da ansatte har berettet om manglende tillid til ledelsen og

		gentagne udfordringer med chikane fra ledelsen og utryg stemning.	
	21.11	Opfølgning på påbudssager	
	22.11		
	11.12		
	uanmeldte tilsyn		
	anmeldt tilsyn		
2020	22.1	anmeldt tilsyn	Socialtilsynet vurderer, at tilbuddet har gjort tiltag, der er egnede til at sikre højere kvalitet i tilbuddet på de områder, der var genstand for påbud. Socialtilsynet ophæver det skærpede tilsyn ved afgørelse af 28.01.20. Arbejdstilsynet og STUK orienteres herom med anmodning om, at de også orientere socialtilsynet om resultaterne af deres tilsynsaktiviteter. STH hører intet fra disse myndigheder.
	16.06	uanmeldt tilsyn	Opfølgning på kvaliteten i tilbuddet. Tilbuddet vurderes at være i en proces med implementering af forskellig tiltag, men udviklingen skal følges tæt. Godkendelsesgrundlaget ændret til også at omfatte et sommerhus (som reelt har været i brug i flere år).

	29.09 02.10 uanmeldte tilsyn 09.10 – dialogmøde med bestyrelsen	Alvorligt kritiske forhold fundet. Stor diskrepans mellem godkendelsesrammen og de indskrevne børns problematikker. Overgrebssager, der ikke er forebygget eller håndteret korrekt og i overensstemmelse med tilbuddets egne handleplaner. Dagbogsnotat er forsvundet. Medarbejdere og unge er utrygge. Stort skolefravær og meget hyppig forekomst af stoffer og alkohol blandt de unge. Socialtilsynet udtaler mistillid til den daglige ledelse og kritik af forholdene. Bestyrelsen får 14 dage til at fremsende en redningsplan for tilbuddet. Bestyrelsen meddeler den 23.10, at de ønsker at lukke tilbuddet.
--	---	---

Dialogen mellem tilsynsmyndighederne

Socialtilsyn Hovedstaden modtager første anmodning om aktindsigt fra DR den 5. maj 2020 vedrørende tilsynsrapporter fra både Havregården og Havrehusene. Derefter følger en række yderligere aktindsigtsanmodninger fra DR P1. Socialtilsynet får igennem DR kendskab til, at Arbejdstilsynet flere gange har udstedt påbud til Havregården – påbud begrundet i forhold, der også kunne have været relevante for socialtilsynet at kende. Der er tale om oplysninger og udsagn fra ansatte, der indikerer, at medarbejderne samlet ikke er fagligt klædt på til at varetage opgaven tilstrækkeligt kompetent, og at der er misbrugsproblematikker og problematikker med vold og overgreb blandt de unge. DR P1 udleverer Arbejdstilsynets rapporter til socialtilsynet, herunder påtænkt afgørelse om påbud fra juli 2020.

Desværre er socialtilsynet på intet tidspunkt blevet orienteret om påbuddene fra Arbejdstilsynet selv. Socialtilsynet orienterede Arbejdstilsynet om sit skærpede tilsyn med Havregården og opfordrede også Arbejdstilsynet til at undersøge arbejdsmiljøet nærmere. Det er efter det oplyste denne orientering fra socialtilsynet, der er årsag til, at Arbejdstilsynet kort tid efter i 2020 gennemfører en række tilsynsbesøg på stedet.

Arbejdstilsynets afgørelser om påbud til Havregården:

11.12.2013: Påbud om at udarbejde en APV

04.04.2014: Påbud om at forebygge risikoen for vold og trusler i arbejdet.

11.02.2016: Påbud om at forebygge risikoen for vold og trusler i arbejdet. Beskrivelse af selvskadende elever, farlige elever, manglende fælles fodslag i det pædagogiske arbejde, problemer i ledelsen osv.

2017: Grøn Smiley

13.07.2020: Påtænkte påbud vedr. arbejdsmiljøet og seksuel chikane

18.09.2020: Påbud i overensstemmelse med de påtænkte påbud af 13.07.20

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK):

Aug. 2019: Socialtilsynet erfarer fra Havregården, at STUK har meddelt Havregården dispensation til at have fem ældre elever indskrevet i de fysiske rammer (udlejning til andet formål). STUK har ikke kontaktet socialtilsynet herom.

Det får socialtilsynet til telefonisk at forsøge at komme i kontakt med STUK for at få et arrangeret et samarbejds møde om snitflader i de to tilsyn. Socialtilsynet taler med forskellige ansatte i STUK, der lover at vende tilbage. Dette sker ikke.

03.10.19: STH skriver mail til STUK's hovedpostkasse og gør opmærksom på, at socialtilsynet er bekymret for kvaliteten på Havregården og orienterer om, at bestyrelsen er indkaldt til dialogmøde med STH den 25.10. STH anmoder om, at STUK vender tilbage med henblik på at afholde et samarbejds møde mellem STUK og STH. STUK svarer ikke.

28.10.19: STH bringer henvendelsen af 3. oktober 2020 i erindring og orienterer om, at STH nu har varslet skærpet tilsyn over for Havregården. STUK svarer tilbage samme dag, at de vender retur til STH omkring en mødedato.

06.11.19: Samarbejds møde mellem STH og STUK af en times varighed. Socialtilsynet orienterer om stor bekymring for kvaliteten på Havregården, herunder om forhold vedrørende ledelse og økonomi, som henhører under STUK's ansvarsområde.

10.12.19: STH orienterer STUK om tilsynsbesøg på Havregården

23.01.20: STH orienterer telefonisk STUK om, at afslutning og ophævelse af det skærpede tilsyn med Havregården. STH anmoder om at blive holdt orienteret af STUK om deres tilsyn, hvilket STUK bekræfter på mail, at de vil gøre.

STH hører herefter ikke mere fra STUK

25.08.20: STH orienterer STUK om status på Havregården og beder STUK oplyse om resultater af deres tilsyn.

21.09.20: STUK oplyser STH om, at STUK ikke har indledt nogen tilsynssag på Havregården endnu, men vil gøre det.

05.10.20: STUK henvender sig til STH med henblik på at afholde et Skype-møde, idet STUK nu vil indlede en tilsynssag på Havregården. Der aftales Skype-møde

den 09.10 efter, at STH har gennemført dialogmøde med bestyrelsen af Havregården.

- 09.10.20: Kort Skype-møde mellem STH og STUK (mødet bliver kortere end planlagt, fordi dialogmødet med bestyrelsen af Havregården trækker ud).
- 20.10.20: STH sender kopi af referat fra dialogmøde med bestyrelsen til STUK's orientering. STUK sender STH kopi af den anmodning om redegørelse, som STUK har sendt til Havregården.
- 22.10.20: Kort Skype-møde mellem STH og STUK om situationen og mediedækningen af Havregårdssagen. STH orienterer STUK om, at det forventelige udfald af sagen er, at Havregården lukker.
- 26.10.20: Skype-møde mellem STH, STUK og AT om samarbejde i lignende sager.

Socialtilsynets generelle overvejelser og læring af sagen

Det er Socialtilsyn Hovedstadens vurdering, at sagsforløbet omkring Havregården viser, at der er behov for at styrke dialogen og videndelingen imellem tilsynsmyndighederne. Når et socialt tilbud omfattet af socialtilsyn får tilsynsbesøg fra flere myndigheder (arbejdstilsyn, patientsikkerhedstilsyn, STUK osv.) er der behov for, at afgørelser om sanktioner *skal* deles med socialtilsynet.

Derudover bør det overvejes, om anonyme henvendelser om bekymrende forhold modtaget i socialtilsynets whistleblowerfunktion *kan* videregives til rette myndighed, når henvendelse vedrører forhold, der ikke er omfattet af socialtilsynets kompetenceområde, og når oplysningerne vurderes at have en alvorsgrad, der fordrer, at den anden myndighed kan agere på henvendelsen og undersøge forholdene nærmere.

Endelig er der specifikt for kostskolerne behov for nærmere afklaring af, hvad STUK's tilsyn med organisationerne og med økonomien indebærer, herunder hvad STUK kan give godkendelse eller dispensation til uden inddragelse af socialtilsynet. I den konkrete sag havde STUK accepteret indkvartering af elever, der ikke længere gik i skoletilbuddet. Det er Socialtilsyn Hovedstadens vurdering, at den godkendelse/dispensation skulle have været drøftet med socialtilsynet forinden. Derudover havde tilbuddet købt et sommerhus og to parcelhuse (Havrehusene), og det var uklart for socialtilsynet, om sådanne ejendomshandler var i overensstemmelse med gældende regler på friskoleområdet.

Socialtilsyn Hovedstaden, den 27. oktober 2020